

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Факультет здоров'я та фізичного виховання
Кафедра теорії та методики фізичної культури**

ЗАТВЕРДЖУЮ

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Рівень вищої освіти:	другий (магістерський) рівень
Галузь знань:	A Освіта
Спеціальність:	A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність:	A4.11 Середня освіта (Фізична культура)
Освітня програма:	Фізична культура
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова навчання:	українська

Ужгород, 2025

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти галузі знань А Освіта, спеціальності: А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями), предметна спеціальність: А4.11 Середня освіта (Фізична культура), освітньої програми «Фізична культура»

Розробники: Маріонда І. І. к. пед. н, доцент, завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури; Хома Т. В., к. пед. н., доцент кафедри теорії та методики фізичної культури

Рецензент:

Гавришко С. Г. – канд. наук з фіз. вих. та спорту, доцент, доцент кафедри географії та суспільних дисциплін Мукачівського державного університету

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури. Протокол № 13 від 26 червня 2025 року.

Завідувач кафедри ТМФК Іван МАРІОНДА

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 12 від 30 червня 2025 року

Голова науково-методичної комісії

Фелікс ФІЛАК

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	5
II. ПРОГРАМИ ПРАКТИК	8
2.1. Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти	8
2.2. Науково-педагогічна практика	19
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	31

ПЕРЕДМОВА

Підготовка майбутніх учителів фізичної культури здійснюється за освітньо-професійною програмою «Фізична культура» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура) галузі знань А Освіта. Професійна компетентність, що охоплює інтегральну, загальні та фахові компетентності, спрямована на формування у майбутніх учителів фізичної культури здатності до педагогічної діяльності, ефективного впливу на збереження здоров'я здобувачів освіти через організацію і проведення уроків фізичної культури, позаурочних занять фізичною активністю, мотивацію до занять спортом. Такі складові передбачають володіння не тільки теоретичними знаннями, а й ґрунтовними практичними компетенціями, що базуються на сучасній європейській практиці.

Важливою складовою процесу формування професійної компетентності здобувачів вищої освіти освітнього ступеня магістра є практична підготовка, що забезпечує їх готовність до професійної діяльності, сприяє фаховому зростанню, формуванню педагогічної майстерності, дає можливість успішно реалізуватися в освітній галузі, стати конкурентоспроможним спеціалістом.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична культура» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура) галузі знань А Освіта, з-поміж обов'язкових компонентів для практичної підготовки виділено 15 кредитів ЕКТС, що охоплює два різновиди практик: виробничу (педагогічну) практику у закладах загальної середньої освіти; науково-педагогічну практику. Означені види практик взаємопов'язані, спрямовані на формування професійної компетентності майбутніх учителів фізичної культури, удосконалення практичних навичок, особистісних якостей, необхідних для успішної педагогічної діяльності, та базуються на сучасній парадигмі розвитку вітчизняної освіти. Наскрізна програма практики враховує специфіку спеціальності та освітньо-професійну програму, за якою навчаються здобувачі вищої освіти освітнього ступеня магістра, побудована з урахуванням нормативно-законодавчої бази України в галузі освіти та Положення про практику студентів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», що уведено в дію Наказом ректора ДВНЗ «УжНУ» № 388/01-17 від 24.02.2017 року <https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/11775>

Практична підготовка допомагає здобувачам вищої освіти закріпити теоретичні знання, адаптуватися до умов реальної педагогічної роботи, сформуванню власний педагогічний стиль та готовність до професійних викликів.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Наскрізна програма практики здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А4 Середня освіта предметної спеціальності А4.11 Середня освіта (Фізична культура) структурована відповідно до Положення про практику студентів Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» з урахуванням змісту освітньо-професійної програми. Положенням (п.1.5) передбачено, що зміст і послідовність практик визначаються наскрізною програмою, яка розробляється керівниками практик від кафедр, включає програми всіх етапів практичної підготовки за кожним освітньо-кваліфікаційним рівнем/ступенем вищої освіти відповідно до навчального плану. На основі наскрізної програми розробляються робочі програми відповідних видів практики. Зазначено, що програми практик повинні включати рекомендації щодо видів та форм перевірки рівня знань, умінь, навичок, яких студенти мають набути за період проходження практики.

Визначено перелік основних документів, які повинен подати здобувач вищої освіти керівнику практики від ЗВО. Положенням (пункт 3.4) визначено вимоги до керівника практики. Керівник практики від кафедри:

- перед початком практики перевіряє готовність баз практики та здійснює всі необхідні заходи для проведення практики на належному рівні;

- заздалегідь подає керівнику практики від університету пропозиції на виготовлення усіх необхідних бланків документів для проведення практики;

- готує та реєструє у журналі договори про проведення практики та виписує студентам відповідне направлення;

- перед початком практики (або в перший день практики) забезпечує проведення всіх організаційних заходів, зокрема: проводить цільовий інструктаж з техніки безпеки та охорони праці, про що робить відповідний запис у Журналі реєстрації інструктажів з охорони праці на робочому місці; видає студентам пакет усіх необхідних документів, роз'яснює порядок ведення щоденника практики; виконання індивідуальних завдань та знайомить студентів із вимогами щодо оформлення звітів про проходження практики, готує проект наказу про направлення їх на практику; у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою; контролює забезпечення нормальних умов праці студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки; у складі комісії приймає залік з практики; після закінчення практики подає завідувачу кафедри звіт про проведення практики.

У Положенні (п. 3.10) окреслено вимоги до студентів під час проходження практики. Студенти університету зобов'язані:

– своєчасно прибути на інструктивну (настановну) нараду перед початком практики та отримати від керівника практики від факультету (кафедри) консультацію щодо оформлення всіх необхідних документів;

– своєчасно прибути на базу практики;

– у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівки керівників;

– дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії; своєчасно прибути на захист звіту за практику.

Підведення підсумків практики визначено у розділі 4 зазначеного Положення. Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Характерна форма звітності за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики. Письмовий звіт разом із щоденником та іншими документами з практики студент подає керівнику від кафедри. Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання. Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) при комісії, призначеній завідувачем кафедри або деканом факультету. Оцінка за практику вноситься у відомість обліку успішності, індивідуальний навчальний план або залікову книжку студента за підписами всіх членів комісії. Студентам, які не виконали програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком. Студенти, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін – відраховуються з університету.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, Вченої ради факультету та Вченої ради університету.

Види практик, кількість кредитів та форма контролю обумовлені освітньо-професійною програмою «Фізична культура» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю А4 Середня освіта предметною спеціальністю А4.11 Середня освіта (Фізична культура).

Види практик для здобувачів другого (магістерського) рівня
вищої освіти предметної спеціальності А4.11 Середня освіта (Фізична культура)

Вид практики	Семестр		Кількість кредитів ЕКТС	Кількість годин
	Денна форма	Заочна форма		
Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти	3	2	9	270
Науково-педагогічна практика	3	2	6	180

Завдання, передбачені програмами практик, виконуються здобувачами освіти із дотриманням нормативно-законодавчих документів, затверджених закладом вищої освіти на основі правової бази МОН України.

II. ПРОГРАМИ ПРАКТИК

2.1. ВИРОБНИЧА (ПЕДАГОГІЧНА) ПРАКТИКА У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Метою виробничої (педагогічної) практики у закладах загальної середньої освіти є закріплення та поглиблення фахових знань здобувачів вищої освіти, набуття практичних умінь та навичок, формування складових професійної компетентності вчителя фізичної культури закладу загальної середньої освіти, визначених змістом компонентів Освітньо-професійної програми «Фізична культура» другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності А4 Середня освіта, предметної спеціальності А4.11 Середня освіта (Фізична культура).

Завдання:

- формувати фахові уміння та навички, необхідні у майбутній професійній діяльності з урахуванням сучасних освітніх вимог;
- розвивати усвідомлення важливості обраної професії та відповідального ставлення до виконання посадових обов'язків;
- навчити швидко й ефективно вирішувати педагогічні та методичні завдання в умовах освітнього процесу;
- розвивати навички самоаналізу, самоконтролю педагогічної діяльності, здатність до самонавчання, підвищення фахового рівня;
- формувати креативність, складові педагогічної майстерності;
- виховувати демократичні та морально-етичні цінності.

Відповідно до освітньо-професійної програми, проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральної:

здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальних:

- здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти. (ЗК 1);
- здатність організовувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти (ЗК 3);
- здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним (ЗК 4);
- здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення (ЗК 5);

– здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, та презентувати їх результати (ЗК 7)

Фахових:

- здатність до інноваційної діяльності (ФК 2);
- здатність прогнозувати результати освітнього процесу (ФК 3);
- здатність моделювати зміст освітнього процесу, формувати у здобувачів освіти ключові компетентності (ФК 4);
- здатність формувати мотивацію здобувачів освіти й організувати їхню пізнавальну діяльність (ФК 5);
- здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу (ФК 6);
- здатність створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища (ФК 7);
- здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей (ФК 9);
- здатність організувати навчальний процес з фізичного виховання у закладах освіти, позанавчальну роботу, реалізувати спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність (ФК 10);
- здатність проектувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій (ФК 11);
- здатність до здійснення об'єктивного оцінювання і аналізу результатів навчання з фізичної культури і модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти (ФК 12);
- здатність формувати у здобувачів освіти знання та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережного і здоров'яформувального середовища (ФК 13);
- здатність організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу (ФК 14);
- здатність планувати освітній процес (ФК 15);
- здатність організувати показові виступи, оздоровчо-розважальні і спортивні заходи з врахуванням національних й регіональних культурних та спортивних особливостей і традицій (ФК 16).

ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти» є опанування навчальних дисциплін освітньо-професійної програми Фізична культура:

ОК 2 Комп'ютерно-інформаційні технології в освіті

ОК 3 Педагогіка сучасної школи;

ОК 9 Методика навчання фізичної культури у закладах загальної середньої освіти;

ОК 10 Актуальні питання спеціальної та інклюзивної освіти

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична культура» проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Бути готовим добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.	<i>РН 1</i>
Вміти організовувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти	<i>РН 3</i>
Бути здатним виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним	<i>РН 4</i>
Бути здатним генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення	<i>РН 5</i>
Здійснювати науково-педагогічні дослідження, та презентувати їх результати	<i>РН 7</i>
Впроваджувати в практику фізичної культури інноваційну діяльність	<i>РН 9</i>
Вміти прогнозувати результати освітнього процесу	<i>РН 10</i>
Вміти моделювати зміст навчання, формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та поєднувати навчальний і виховний процеси	<i>РН 11</i>
Вміти формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність.	<i>РН 12</i>
Бути здатним до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу	<i>РН 13</i>
Вміти створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища.	<i>РН 14</i>
Вміти використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей	<i>РН 16</i>
Бути здатним організовувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, реалізовувати спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність.	<i>РН 17</i>
Вміти проектувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану	<i>РН 18</i>

здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій	
Бути готовим до здійснення об'єктивного оцінювання і аналізу результатів навчання з фізичної культури та модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти	<i>PH 19</i>
Вміти формувати у здобувачів освіти знання та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережливих і здоров'я формувального середовища	<i>PH 20</i>
Бути здатним організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу	<i>PH 21</i>
Вміти планувати і організовувати освітній процес	<i>PH 22</i>
Вміти організовувати показові виступи, оздоровчо-розважальні і спортивні заходи з врахуванням національних й регіональних культурних та спортивних особливостей і традицій.	<i>PH 23</i>

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти»

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Уміє добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.	<i>PH 1</i>
Організовує процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти	<i>PH 3</i>
Здатний виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним	<i>PH 4</i>
Уміє генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення	<i>PH 5</i>
Здатний проводити науково-педагогічні дослідження, та презентувати їх результати	<i>PH 7</i>
Знає упроваджувати в практику фізичної культури інноваційну діяльність	<i>PH 9</i>
Уміє прогнозувати результати освітнього процесу	<i>PH 10</i>
Здатний моделювати зміст навчання, формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та поєднувати навчальний і виховний процеси	<i>PH 11</i>
Вміє формувати мотивацію здобувачів освіти й організовувати їхню пізнавальну діяльність.	<i>PH 12</i>
Здатен до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу	<i>PH 13</i>
Уміє створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища	<i>PH 14</i>
Здатний використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей	<i>PH 16</i>
Здатний організовувати освітній процес з фізичного виховання у навчальних закладах, позанавчальну роботу, реалізовувати спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність	<i>PH 17</i>

Знає проектувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій	<i>PH 18</i>
Здатний здійснювати об'єктивне оцінювання і аналіз результатів навчання з фізичної культури та модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти	<i>PH 19</i>
Уміє формувати у здобувачів освіти знання та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережнього і здоров'я формувального середовища	<i>PH 20</i>
Здатний організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу	<i>PH 21</i>
Уміти планувати і організовувати освітній процес	<i>PH 22</i>
Уміє організовувати показові виступи, оздоровчо-розважальні і спортивні заходи з врахуванням національних й регіональних культурних та спортивних особливостей і традицій.	<i>PH 23</i>

БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази «Виробничої (педагогічної) практики у закладах загальної середньої освіти» визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між закладом вищої освіти та закладами загальної середньої освіти і є офіційною підставою для проходження практики здобувачами вищої освіти. Тривалість дії договорів підтверджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Базами проходження практики можуть виступати заклади загальної середньої освіти.

Здобувачі мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом і закладом освіти.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформляється наказом ректора університету.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет» має підписані довгострокові договори співпраці із Управлінням освіти Ужгородської міської ради, закладами загальної середньої освіти, які можуть стати базами практики на час проходження практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, зокрема факультету здоров'я та фізичного виховання: Ужгородською ЗОШ I-III ст. № 19; Ужгородською ЗОШ I-III ст. № 10 з угорською мовою навчання; Ужгородською СЗОШ I-III ст. № 2, Ужгородською ЗОШ № 7 та інші.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Робочою програмою практики передбачено 90 год самостійної роботи та 180 год індивідуальної роботи. Самостійна робота під час практики включає: проведення аналізу нормативно-законодавчих актів щодо діяльності ЗЗСО, ознайомлення з типовими (модельними) навчальними програмами з фізичної культури; ознайомлення з базою закладу освіти, наявністю класів з інклюзивним навчанням, матеріально-технічним забезпеченням уроку фізичної культури; з'ясування змісту календарно-тематичного плану та особливостей поурочного плану вчителя-предметника; проєктування навчально-методичної, виховної, науково-дослідницької роботи для проходження практики; ознайомлення з планами роботи спортивних гуртків, секцій, позакласною роботою учителя фізичної культури; з'ясування плану роботи методоб'єднання (професійної спільноти) учителів фізичної культури; аналіз відвіданих уроків (4 уроки); підготовка до проведення залікових уроків (4 уроки); підготовка до проведення позакласних заходів (1); ведення щоденника практики; оформлення звітної документації за підсумками практичної підготовки.

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти під час практики включає: бесіди з учителями фізичної культури та учнями; планування виконання завдань практики; добір методів навчання фізичної культури із врахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів (учнів з ООП – при наявності); проведення залікових уроків (4) та позакласного заходу (1); організацію та проведення практикантом науково-дослідної роботи за обраною темою дослідження; підготовка звітної документації результатів практики та їх презентація.

ОРІЄНТОВНЕ КАЛЕНДАРНЕ ПЛАНУВАННЯ НА ПЕРІОД ПРОВЕДЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕДАГОГІЧНОЇ) ПРАКТИКИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

№з/п	Вид та зміст роботи	Період виконання завдання
1.	Організація виробничої (педагогічної) практики, проведення інструктивної наради щодо особливостей проходження практики. Інструктаж з охорони праці та техніки безпеки.	Перший тиждень
2.	Ознайомлення із нормативно-законодавчою базою діяльності ЗЗСО. Загальна характеристика бази практики: вивчення особливостей організації освітнього процесу, ознайомлення із спортивною залом, розкладом уроків.	Перший тиждень
3.	Опрацювання змісту актуальних питань розвитку фізкультурної освітньої галузі у рамках нормативно-законодавчої бази (Державний стандарт початкової та	Перший тиждень

	базової середньої освіти, Типові (модельні) освітні програми, накази МОН щодо особливостей організації освітнього процесу в 2025/2026 н.р., методичні рекомендації тощо)	
4.	Ознайомлення з календарними планами вчителів фізичної культури, методичними рекомендаціями щодо оцінювання здобувачів освіти на уроках фізичної культури, особливостями ведення журналів.	Перший тиждень
5.	Вивчення планів роботи спортивних гуртків, секцій	Другий тиждень
6.	Відвідування уроків фізичної культури в початкових класах (1); ознайомлення з методикою навчання, взаємодією учителя й учнів. Аналіз проведення уроку фізичної культури.	Другий тиждень
7.	Відвідування уроків фізичної культури в 5-8 класах (2), що навчаються за Концепцією НУШ; характеристика роботи над варіативними модулями; аналіз структурних частин уроку, добору фізичних вправ, методика оцінювання учнів.	Другий тиждень
8.	Аналіз проведення уроків фізичної культури у старшій школі (1)	Третій тиждень
9.	Розроблення плану-конспекту (1) уроку фізичної культури в початкових класах та його проведення	Третій тиждень
10.	Розроблення плану-конспекту та проведення уроку фізичної культури (1) у здобувачів базової середньої освіти НУШ	Третій тиждень
11.	Розроблення плану-конспекту уроку (2) фізичної культури в основній і старшій школі та його проведення	Четвертий тиждень
12.	Розробка та проведення позакласного спортивного (виховного) заходів	Четвертий тиждень
13.	Психолого-педагогічна характеристика класу	П'ятий тиждень
14.	Ознайомлення з роботою методоб'єднання (професійної спільноти) учителів фізичної культури. Опис гурткової та позаурочної діяльності вчителя фізичної культури	П'ятий тиждень
15.	Науково-дослідницька робота за темою дослідження (добірка методів дослідження: спостереження, анкетування, бесіди тощо).	У процесі проходження практики
16.	Оформлення звітної документації практики	П'ятий тиждень
17.	Узагальнення матеріалу для написання кваліфікаційної роботи магістра.	Шостий тиждень
18.	Загальне оформлення матеріалів виробничої (педагогічної) практики, підготовка до захисту	Шостий тиждень
	Загальна тривалість практики:	Шість тижнів

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Виробнича (педагогічна) практика проводиться у закладах загальної середньої освіти, передбачає формування практичних навичок професійної компетентності майбутніх учителів фізичної культури. До початку практики організується інструктивна нарада, на якій здобувачі освіти ознайомлюються зі змістом, індивідуальними завданнями,

організацією практики, порядком оформлення звітної документації, захистом результатів практики, критеріями оцінювання.

У період проходження практики студенти працюють у ЗЗСО відповідно до розкладу уроків та робочого дня вчителів фізичної культури; спостерігають за діяльністю вчителів. Вони ознайомлюються із документацією, особливостями записів у журналі, порядком оцінювання учнів на уроках фізкультури в 1-11 класах. Студенти ведуть щоденник, у якому описують результати власних спостережень, проводять щоденний аналіз виконаної роботи.

Послідовність реалізації завдань практики студент визначає в календарно-тематичному плані проходження практики. Він укладається на початку практики, схвалюється викладачем-керівником практики від кафедри та керівником від бази практики.

У процесі підготовки та проходження практики здобувачі освіти зобов'язані:

- одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно з'явитися на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- ознайомитися і дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки на уроках фізичної культури;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно подати керівнику практики звітну документацію, скласти залік за підсумками практики.

Бази практик в особі їх керівників разом із представниками університету несуть відповідальність за організацію, якість і результати практики студентів.

Керівництво практикою від ЗВО здійснює керівник практики (викладачі кафедри теорії та методики фізичної культури).

По завершенню виробничої (педагогічної) практики у ЗЗСО здобувачі вищої освіти здають керівнику практики для перевірки й оцінювання звітну документацію. Видом підсумкового контролю є диференційований залік. Студент, який не виконав програму практики з поважних причин, має право на повторне проходження практики. Керівництво, контроль і місце проходження практики визначається окремо розпорядженням деканату факультету. Студент, який повторно не пройшов практику або отримав негативну оцінку, вважається як такий, що не виконав навчальний план і відраховується з числа студентів університету. Підсумки практики обговорюється на засіданнях кафедри, вченої ради факультету.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту

До проведення диференційованого заліку та підсумкової конференції за результатами практики здобувачі вищої освіти подають звітну документацію, оформлену в такій послідовності:

1. Щоденник практики.
2. Звіт
3. Плани-конспекти уроків (5 уроків) для різних класів.
4. План-конспект позакласного спортивного заходу.
5. Опис виконання індивідуальних завдань та науково-дослідницької роботи.

Загальні вимоги до оформлення звіту: відповідність календарно-тематичному плану, відомості про виконання всіх розділів програми практики. Підсумковим контролем проходження студентами виробничої (педагогічної) практики є диференційований залік. захист звітів про проходження виробничої (педагогічної) практики здобувачів вищої освіти здійснюють в усній формі перед комісією, що визначена кафедрою. захист звіту може супроводжуватись презентацією основних пунктів виконання програми.

Порядок допуску звіту до захисту практики

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали програму практики в повному обсязі та подали звітну документацію у визначені терміни на кафедру.

ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Поточний контроль проводиться керівником практики у процесі проходження здобувачами вищої освіти виробничої (педагогічної) практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, належного оформлення звітної документації. Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання комплексної систематичної педагогічної діяльності студентів. При виставленні заліку студенту враховується якість виконання завдань практики, оволодіння педагогічними вміннями і навичками, проведення уроків, позакласних спортивних заходів, якісне оформлення звітної документації.

Критерії оцінювання результатів практики

№ з/п	Компонент, що оцінюється	Максимальна кількість балів	Керівник, який проводить оцінювання
1.	Організаційна готовність до виробничої (педагогічної) практики у ЗЗСО (наявність необхідної документації, здатність до комунікації з керівниками закладу, вчителями фізичної культури, учнями)	5	від бази практики
2.	Проведення уроків фізичної культури (вміння організувати клас до уроку; вибір методів навчання, якість їх реалізації, виховна спрямованість уроку, комунікативні здібності студента)	20	від бази практики
3.	Розробка і проведення позакласних спортивних заходів (актуальність теми заходу, залучення учнів, якість матеріалів для заходу, креативний підхід)	10	від бази практики
4.	Вивчення психолого-педагогічної характеристики класу та його оформлення	5	від бази практики
5.	Щоденна діяльність	10	від бази практики
	Максимальна оцінка від бази практики	50	
1.	Якість оформлення щоденника виробничої (педагогічної) практики (на основі аналізу щоденника практики);	5	від кафедри
	- оформлення планів-конспектів уроків (дотримання структури, добір методів, прийомів, комплексу вправ і завдань, застосування інноваційних методів, ігрових зокрема);	6	від кафедри
	- виховна спрямованість уроків фізкультури та позакласної роботи;	5	від кафедри
	- характеристика учнівського колективу (психолого-педагогічний підхід);	10	від кафедри
	- звіт про виконання виробничої (педагогічної) практики;	10	від кафедри
	- правильність оформлення матеріалів (мовленнева, граматична, стилістична та інші);	4	від кафедри
	- захист результатів практики, презентація матеріалів	10	від кафедри
	Максимальна оцінка від ЗВО	50 балів	
	Загальний результат від бази практики та УжНУ	100 балів	

Критерії оцінювання здобувачів освіти визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет».

Оцінка виставляється комплексно із урахування результату бази практики та ЗВО.

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Оцінка «відмінно» – 90-100 балів, А. Студент-практикант у повному обсязі виконав програму виробничої (педагогічної) практики. Матеріали оформлено відповідно до вимог, подані в повному обсязі. Конспекти уроків підготовлені на належному рівні з використанням різних методів навчання. Робочі записи щоденника відповідають календарному плану. Звіт структурований, змістовний, викладений логічно, послідовно. В оформленні документації мали місце помилки (2-3) мовленнєвого та змістового спрямування.

Оцінка «добре» – 82-89 балів, В. Студент-практикант виконав програму виробничої (педагогічної) практики в повному обсязі. Матеріали оформлено відповідно до вимог. Конспекти уроків підготовлені на належному рівні, проте мають місце неточності викладу. Робочі записи щоденника відповідають календарному плану. Звіт структурований, змістовний, викладений послідовно, окремі пункти плану подано стисло. В оформленні документації мали місце помилки (4) мовленнєвого, граматичного, стилістичного характеру та ін.

Оцінка «добре» – 74-81 балів, С. Студент-практикант виконав програму виробничої (педагогічної) практики. Матеріали подано відповідно до вимог. Конспекти уроків підготовлено на належному рівні, мають місце неточності методичного характеру. Робочі записи щоденника відповідають календарному плану, викладені стисло. Звіт загалом відповідає вимогам, викладений послідовно, однак студент припускається помилок змістового, методичного та мовленнєвого характеру, Порушено стилістику викладу.

Оцінка «задовільно» – 64-73 балів, D. Студент-практикант в основному виконав програму практики. Матеріали подано, проте окремі з них висвітлені неповністю. Конспекти уроків не містять креативності, трапляються помилки методичного та граматичного характеру. Робочі записи щоденника поверхові. Є зауваження до змістового, стилістичного та мовленнєвого оформлення звіту.

Оцінка «задовільно» – 60-63 балів, Е. Студент-практикант в основному виконав програму практики. Матеріали подано, але поверхові й не систематизовані. Конспекти уроків розроблені, наявні помилки методичного і граматичного характеру. Робочі записи оформлені частково. Звітна документація загалом представлена, але матеріал висвітлений на задовільному рівні.

Оцінка «незадовільно» – 35-59 балів, FХ. Студент не виконав програму практики, не представив усі необхідні матеріали.

Оцінка «незадовільно» – 0-34 балів, F. Студент не з'явився для проходження практики.

ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ,

У процесі проходження практики використовується система інформаційних ресурсів. Серед них: нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази, інструкції, рекомендації) Міністерства освіти і науки України; освітні платформи (На урок, Всеосвіта, Prometheus), фахові видання, тощо.

Наочні засоби: мультимедійні презентації; відеоматеріали з каналу Youtube (проведення уроків фізкультури) тощо.

2.2. НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

Метою «**Науково-педагогічної практики**»: є поглиблення та закріплення теоретичних знань, які здобувачі вищої освіти отримали під час навчання, а також набуття ними практичних навичок для майбутньої викладацької та науково-дослідницької діяльності. Ця практика є ключовим елементом підготовки фахівців, зокрема магістрів.

Відповідно до освітньо-професійної програми, проходження практики сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

Загальних компетентностей (ЗК):

ЗК1. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.

ЗК3. Здатність організувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.

ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, та презентувати їх результати.

Фахових компетентностей (ФК):

ФК1. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег.

ФК3 Здатність прогнозувати результати освітнього процесу.

ФК4. Здатність моделювати зміст освітнього процесу, формувати у здобувачів освіти ключові компетентності.

ФК9. Здатність використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей.

ФК10. Здатність організовувати навчальний процес з фізичного виховання у закладах освіти, позанавчальну роботу, реалізовувати спортивно-масову та рекреаційно-оздоровчу діяльність.

ФК11. Здатність проєктувати навчальний процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі, культурних та національних традицій та відповідно до сучасних освітніх тенденцій.

ФК12. Здатність до здійснення об'єктивного оцінювання і аналізу результатів навчання з фізичної культури і модифікування навчальної діяльності з урахуванням здібностей та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Передумовами проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми «Фізична культура» (ОП):

ОК 3 «Педагогіка сучасної школи»;

ОК 5 «Методологія та організація наукових досліджень у фізичній культурі»;

ОК 6 «Сучасні інноваційні технології у сфері фізичної культури в закладах освіти»;

ОК 9 «Методика навчання фізичної культури у закладах загальної середньої освіти»;

ОК 12 «Виробнича (педагогічна) практика у закладах загальної середньої освіти».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до ОП «Фізична культура», проходження практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання (РН)	Шифр ПРН
Бути готовим добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.	РН 1
Вміти організовувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.	РН 3
Здійснювати науково-педагогічні дослідження, та презентувати їх результати.	РН 7
Впроваджувати в практику фізичної культури інноваційну діяльність.	РН 9
Вміти прогнозувати результати освітнього процесу.	РН 10
Вміти моделювати зміст навчання, формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та поєднувати навчальний і виховний процеси.	РН 11
Вміти використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей.	РН 16

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після проходження практики «Виробнича (педагогічна) практика у закладах вищої освіти»:

Очікувані результати навчання	Шифр ОРН
Знати: сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти. Уміти: якісно використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.	ОРН 1
Знати та вміти: організовувати процес навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти.	ОРН 3
Знати та вміти: здійснювати науково-педагогічні дослідження, та презентувати їх результати.	ОРН 7
Знати та вміти: впроваджувати в практику фізичної культури інноваційну діяльність.	ОРН 9
Знати та вміти: прогнозувати результати освітнього процесу.	ОРН 10
Знати та вміти: моделювати зміст навчання, формувати у здобувачів освіти ключові компетентності та поєднувати навчальний і виховний процеси.	ОРН 11
Знати та вміти: використовувати сучасні методи і технології навчання для формування у здобувачів освіти грамотності у фізичній культурі, розвитку рухових умінь, навичок і фізичних якостей.	ОРН 16

5. БАЗИ ПРАКТИКИ

Бази «Науково-педагогічної практик» визначаються довгостроковими або короткостроковими договорами між університетом та іншими закладами вищої освіти всіх форм власності і є офіційною підставою для проходження практики здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період самої практики або на термін до п'яти років з можливістю подальшої пролонгації на такий же строк.

Базами проходження практики можуть виступати заклади вищої освіти різних форм власності та відомчого підпорядкування, розташовані на території України або за її межами, які забезпечують здобуття студентами вищої освіти відповідного ступеня за обраними спеціальностями, забезпечують необхідні умови для реалізації учасниками освітнього процесу їхніх здібностей і талантів.

Основними вимогами до баз практики є:

- наявність структурних складових, що відповідають спеціальностям та освітнім програмам, за якими здійснюється підготовка студентів другого (магістерського) рівня освіти;

- наявність кваліфікованого персоналу, який може забезпечити належне керівництво практикою здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня;

- обов'язкове забезпечення безпечних умов проведення практики;

- можливість забезпечення студентів, які проходять практику, необхідною робочою документацією, що відображає різні напрями діяльності бази практики в цілому та її окремих структурних підрозділів;

- забезпечення студентів, які проходять практику, можливістю користування бібліотекою та іншими інформаційними джерелами, лабораторіями, технічним обладнанням, необхідними для виконання програми практики.

Здобувачі вищої освіти мають можливість завчасно самостійно пропонувати місце проходження практики за умови підписання короткострокового договору між університетом та відповідним освітнім закладом.

Місце проходження практики здобувачами вищої освіти заочної форми навчання може бути визначене спеціальним розпорядженням декана факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ.

Закріплення здобувачів за базами практики та призначення керівників від кафедри оформлюються наказом ректора університету.

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

«НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»

Основними завданнями науково-педагогічної практики є:

- ознайомлення з навчально-методичною та науковою роботою кафедри, зі специфікою методичної та педагогічної роботи науково-педагогічних працівників кафедри.

- поглиблення і розширення теоретичних знань із спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, набутих у процесі навчання, вміння застосувати їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики.

- ознайомлення з програмно-методичним забезпеченням тієї навчальної дисципліни, з якої будуть проводитися заняття практикантом.

- вивчення навчальних програм тих дисциплін, з яких будуть проводитися практичні заняття.

- здобуття психолого-педагогічних та методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи;

- вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методів, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності студента;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності;
- вивчити особливості організації та проведення науково-дослідницької роботи студентів.

7. ЗМІСТ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

На початку проходження практики самостійно розробляє індивідуальний план проходження практики і затверджує його у керівника. Магістрант з обраною темою і дисципліною, на яку він буде орієнтуватися під час науково-педагогічної практики, закріплюється за провідним викладачем даної дисципліни. Магістрант працює з викладачем, визначає тематику лекцій і практичних занять, які він надалі буде проводити та аналізувати. Визначає форму занять, надає план-конспект даних занять для затвердження керівнику практики.

Магістрант повинен бути присутній в якості спостерігача на декількох заняттях викладача, після чого повинен проаналізувати заняття, на яких він виступав в ролі спостерігача з точки зору організації педагогічного процесу, особливостей взаємодії педагога і студентів, форми проведення заняття і т.д.

На наступному етапі практики відповідно зі своїм індивідуальним планом магістрант самостійно здійснює вивчення наукової та психолого-педагогічної літератури, знайомство з методиками підготовки і проведення лекцій і практичних занять, семінарів, консультацій, заліків, іспитів, курсового і дипломного проектування; освоєння інноваційних освітніх технологій. Результатом цього етапу є розділ звіту з науково-педагогічної практики, який містить конспекти, схеми, наочні посібники і інші дидактичні матеріали.

Відповідно напряму свого науково-педагогічного дослідження студент самостійно проводить:

- лекцію (семінар, практичне заняття лабораторну роботу, консультацію);
- демонстрацію розроблених мультимедійних засобів;
- презентацію виготовлених наочних посібників;
- тестування з дисципліни тощо.

За час практики студент-практикант виконує такі види роботи:

1. Складає індивідуальний план проходження практики, який в установленому порядку перевіряється та затверджується керівником практики;

2. Відвідує не менше 6 практичних, семінарських чи лабораторних занять різних видів з дисциплін за профілем підготовки з метою ознайомлення на практиці зі структурою та методикою їх проведення у ЗВО, бере участь в їх обговоренні;

3. Вивчає організацію самостійної роботи студентів з конкретних дисциплін, вносить пропозиції щодо її удосконалення;

4. Опрацьовує рекомендовану літературу, вивчає навчальні та робочі програми з фахових дисциплін і готується до самостійного проведення семінарських та практичних занять;

5. Розробляє плани-конспекти практичних чи семінарських занять, за якими (після перевірки викладачем та погодження з керівником практики) проводить заняття;

6. Здійснює самоаналіз та аналіз проведених занять;

7. Відвідує консультації наукового керівника та керівника практики;

8. Займається самоосвітою.

Зміст науково-педагогічної практики не обмежується безпосередньою педагогічною діяльністю (самостійне проведення лабораторних і практичних занять, семінарів, курсового проектування, читання пробних лекцій за запропонованою тематикою та ін.). Передбачається сумісна робота практиканта з науково-педагогічними працівниками відповідної кафедри з вирішення поточних навчально-методичних питань, знайомство з інноваційними освітніми технологіями та їх впровадження в освітній процес.

8. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Відповідальність за організацію, проведення та підведення підсумків практики «Науково-педагогічна практика» покладається на декана факультету здоров'я та фізичного виховання. Завідувач кафедри теорії та методики фізичної культури забезпечує загальну організацію практики, контроль за її проведенням, виконання відповідних програм. Керівник практики від кафедри теорії та методики фізичної культури здійснює безпосереднє навчально-методичне керівництво педагогічною практикою.

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики, є:

- розробка робочої програми «Науково-педагогічна практика»;
- розробка критеріїв оцінювання практики здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня;
- визначення бази (баз) практики;
- розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики, закріплення за ними студентів та призначення керівників практики;

- підготовка інформації базам практики щодо обсягів, тривалості та змісту практичної підготовки студентів, потреби в устаткуванні, обладнанні, інвентарі, матеріалах тощо, необхідних для виконання програми практики;
- укладання договорів (за необхідності) між університетом та базами практики;
- складання кошторису-калькуляції витрат на проведення практики студентів другого (магістерського) рівня;
- призначення керівника (керівників) практики;
- розробка і підготовка форм звітної документації за результатами проведення практики.

Щоденний план дій для кожного студента, який проходить «Науково-педагогічна практика».

1. У перший робочий день «Науково-педагогічна практика» зі студентами проводиться інструктивне заняття на тему «Мета, завдання, зміст практики на посаді спеціаліста з фізичної культури», керівник практики перевіряє їх готовність до проходження практики. Відбувається ознайомлення з місцем проходження практики, викладачами закладу вищої освіти, вивчаються матеріально-технічна база, графіки роботи факультету здоров'я та фізичного виховання, складається план практичної роботи.

2. Кожного робочого дня студент обов'язково перебуває на місці проходження практики і працює згідно із затвердженим календарним графіком або індивідуальним планом практичної роботи.

3. Кожного робочого дня студент надає керівникові практики щоденник практики, де повинен бути опис усіх заходів, які проводилися напередодні, їх короткий аналіз та пропозиції студента щодо подальшої роботи.

4. В останній день практики студент-практикант складає диференційований залік в усній формі перед керівником практики, у процесі якого звітує про проходження педагогічної практики.

Загальне керівництво практикою здійснює декан факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ. Методичне керівництво практикою здійснює керівник практики від кафедри теорії та методики фізичної культури.

Декан факультету здоров'я та фізичного виховання ДВНЗ «УжНУ» має такі функціональні обов'язки.

1. Керівництво навчально-методичним забезпеченням «Науково-педагогічна практика».

2. Контроль за організацією та проведенням практики випусковими кафедрами, виконанням програм практики, своєчасним складанням заліків за результатами

проходження практики.

3. Систематичне заслуховування звітів випускових кафедр про організацію та проведення практики на вченій раді факультету здоров'я та фізичного виховання УжНУ.

4. Для здобувачів вищої освіти, які з поважних причин не пройшли практику у визначені терміни, продовження цих термінів із забезпеченням одночасної участі студентів у навчальних заняттях відповідно до розкладу.

Керівник практики від кафедри теорії та методики фізичної культури ДВНЗ «УжНУ» має такі функціональні обов'язки.

1. Забезпечення підготовки проектів наказів про проведення практики.
2. Уточнення умов проведення практики.
3. Розробка робочої програми «Науково-педагогічна практика».
4. Складення графіків розподілу здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за базами практики (за необхідності).
5. Перевірка і затвердження індивідуальних планів проходження практики, які складають студенти.
6. Безпосереднє навчально-методичне керівництво практикою.
7. Здійснення поточного контролю над проходженням практики здобувачами вищої освіти.
8. Надання студентам-практикантам допомоги у складанні документів планування, обліку та звітності.
9. Організація колективного обговорення проведених у рамках практики навчальних (практичних чи лабораторних) занять та виховних заходів, оцінка їх проведення.
10. Прийом від студентів індивідуальних звітів про проходження практики та усного диференційованого заліку.
11. Аналіз та узагальнення результатів практики.
12. Забезпечення кафедри теорії та методики фізичної культури необхідною документацією, яка стосується проведення практики.
13. Підготовка підсумкового звіту про проведення практики.

9. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ, ДОПУСКУ ДО ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ

Загальні вимоги до оформлення звіту

Звіт про практику складається індивідуально кожним студентом. Він повинен мати титульну сторінку, на якій вказуються назва практики, ім'я та прізвище здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня, курс.

Змістова частина звіту повинна містити:

- мету і завдання практики, які поставлені перед студентом;
- коротку характеристику кафедри, на базі якої студент проходить практику;
- докладні відомості про зміст діяльності студента-практиканта за період проходження практики;
- відомості про ступінь виконання запланованих завдань відповідно до індивідуального плану проходження практики;
- результати виконання студентом завдань практики в довільній формі;
- висновки та рекомендації щодо підсумків практичної роботи.

Висновки та рекомендації повинні містити результати самоаналізу сформованих професійних умінь і навичок, рекомендації і побажання щодо змісту програми й форми проведення практики.

На останній сторінці звіту ставиться дата і підпис студента-практиканта.

До звіту додається щоденник практики, в якому відображається зміст виконаних робіт, характеристики роботи здобувача вищої освіти від керівника практики.

Студент-практикант зобов'язаний оформити й передати щоденник і звіт керівнику практики від кафедри теорії та методики фізичної культури для оцінювання не пізніше як за 3 дні до диференційованого заліку.

Порядок допуску звіту до захисту практики

Звіт студента перевіряється та затверджується керівником практики. До захисту допускається звіт, який зданий на кафедру у встановлений термін та оформлений згідно з усіма вимогами. Для допуску до захисту і складання диференційованого заліку повинні бути виконані всі практичні завдання, які були поставлені перед здобувачем вищої освіти другого (магістерського) рівня.

Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно за умови виконання вимог, визначених факультетом здоров'я та фізичного виховання УжНУ. Здобувач вищої освіти, який отримав незадовільну оцінку за результатами повторного проходження практики, відраховується з університету.

10. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Диференційований залік з практики приймається у формі звітної конференції комісією викладачів кафедри.

Загальне оцінювання результатів проходження практики, виконання індивідуальних завдань, оформлення та захист звітів здійснюється за кредитно-трансферною системою, згідно якої максимальний рейтинг кожного здобувача складається з оцінювання в балах за всіма критеріями, що виставляються під час захисту і переводиться в оцінку за схемою:

ЗАГАЛЬНА СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Поточний контроль здійснюється протягом проходження студентами педагогічної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних (практичних чи лабораторних) занять.

Рейтингове оцінювання поточного контролю включає в себе оцінювання повноти і якості виконання завдань практики, вчасності та якості оформлення документації.

Самостійне проведення навчальних занять, спостереження за заняттями викладачів та відвідування занять своїх однокурсників є обов'язковими, оскільки саме через цю діяльність студент найбільшою мірою набуває практичних знань і вмінь, накопичуючи відомості для написання звіту. В межах залікового модулю максимальна кількість балів становить 30 балів, відповідно, за кожне повноцінне заняття студент може отримати 5 балів.

Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики є важливим показником процесу практичної підготовки. Максимальна оцінка становить 20 балів. Оцінка за повноту і якість виконання завдань практики визначається за наведеними в таблиці нижче критеріями оцінювання.

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання повноти і якості виконання завдань практики
20-16	Відмінно	Характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання всіх завдань практики (плани-конспекти та інші документи).
15-11	Добре	Характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані письмові первинні матеріали результатів виконання більшості завдань практики.

10-6	Задовільно	Характеристика від бази практики позитивна, до заліку надані окремі письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики не в повному обсязі.
5-0	Незадовільно	Характеристика від бази практики негативна, до заліку не надані або частково надані письмові первинні матеріали результатів виконання завдань практики.

Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові свідчать про сумлінність та дисциплінованість студента. Вони визначаються за якістю оформлення та змісту. На оцінювання цього показника відводиться максимально 10 балів, які розподіляються за наведеними в таблиці нижче критеріями оцінювання.

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання вчасності та якості оформлення документації
10-8	Відмінно	Щоденник і звіт оформлені відповідно до вимог, а зміст повністю відображає результати виконання основних завдань практики.
7-5	Добре	Щоденник і звіт оформлені відповідно до вимог, а зміст не повністю відображає результати виконання основних завдань практики.
4-2	Задовільно	Щоденник і звіт оформлені переважно відповідно до вимог, а зміст лише приблизно відображає результати виконання основних завдань практики.
1-0	Незадовільно	Щоденник і звіт не відображають результатів проходження практики або вони відсутні.

Підсумковий контроль здійснюється наприкінці проходження педагогічної практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів протягом конкретного періоду. При висвітленні диференційованої оцінки практичної роботи здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього викладача, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями й навичками, ставлення до студентів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації, своєчасність її подання.

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною шкалою у процесі залікового модульного контролю. Загальна оцінка складається з оцінок за результатами сумування оцінок поточного і підсумкового модульного контролю.

Диференційований залік є підсумковим модульним контролем науково-педагогічної практики і проводиться після її завершення у третьому семестрі навчання. Під час заліку

визначається рейтингова оцінка успішності студентів за проведену практику. Рейтингова залікова оцінка студента не повинна бути меншою від 60 балів. Вона дорівнює сумі оцінок за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь, а також базується на результатах поточного контролю (відвідування, повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики, вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику), як це показано в таблиці шкали підсумкового залікового модульного контролю.

Показники	Бали
Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь	0-40
Поточний контроль:	
Самостійне проведення навчальних занять (за кожне проведене самостійно заняття нараховується 5 балів)	0-30
Повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики	0-20
Вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику	0-10
Загальна оцінка	0-100

Предметом оцінювання якості практичної підготовки студента є рівень набутих ним практичних знань і навичок, уміння вести полеміку та захищати запропоновані у звіті положення. Отже, якість практичної підготовки студента оцінюється за такими показниками поточного і підсумкового модульного контролю:

- 1) самостійне проведення навчальних занять;
- 2) повнота і якість виконання завдань практики, відгук керівника практики;
- 3) вчасність та якість оформлення студентом щоденника і звіту про практику, своєчасне представлення їх на перевірку керівникові;
- 4) демонстрація набутих практичних знань і вмінь, захист звіту про практику.

Демонстрація набутих студентом практичних знань і вмінь на диференційованому заліку та захист звіту про практику є завершальним етапом в оцінюванні результатів його практичної підготовки. Оцінка за захист звіту про практику та демонстрацію набутих студентом практичних знань і вмінь визначається за якістю доповіді про виконання плану практики та відповідей на запитання. Максимальна оцінка 40 балів, як це показано в таблиці нижче.

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання знань і вмінь на захисті звіту та диференційованому заліку
40-31	Відмінно	Доповідь і відповіді на запитання вірні й повні.
30-21	Добре	Доповідь недостатньо повна, а відповіді недостатньо вірні або викладені з незначними помилками.

20-11	Задовільно	Доповідь неповна, а відповіді в основному вірні, але викладені зі значними помилками.
10-0	Незадовільно	Доповідь не підготовлена або не розкриває суті проведеної роботи.

Таким чином, за отриманою студентом загальною сумою балів поточного та підсумкового модульного контролю керівник практики від університету виставляє оцінку в залікову відомість і залікову книжку за шкалою ECTS та національною шкалою.

Розподіл балів за виконання програми практики та захист звіту представлено в таблиці нижче.

№	Вид роботи	Бали
1	Якість проведення навчальних занять	30
2	Якість виконаних практичних завдань	20
3	Підготовка документації	10
4	Оцінка за захист звіту та диференційований залік	40
Сума		100

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Маріонда І. І. Моделювання професійно-особистісної фізичної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури / І.І. Маріонда В.А. Товт // *Virtus: Scientific Journal / Editor-in-Chief M.A. Zhurba* – September #.16, 2017 – С. 83-86. [Електронний ресурс]. – ідентифікатор доступу: <http://dspace.uzhnu.edu.ua/ispui/handle/lib/15893/>
2. Москаленко, Н., Сидорчук, Т., Кошелева, О., Демідова, О. Сучасні аспекти викладання уроку фізичної культури. *Sport Science Spectrum*, 1, 2024. С. 90-96.
3. Нова українська школа: методика навчання фізичної культури у 1–4 класах закл. заг. сер. освіти : навч.-метод. посіб. / А. А. Боляк, Г. А. Коломоець, А. А. Ребрина, Н. Л. Боляк. К. : Видавничий дім «Освіта», 2021. 160 с.
4. Підвищення рухової активності учнів 5-11 класів на уроках фізичної культури засобами інноваційних варіативних модулів навчальної програми: (з досвіду роботи) [Збірник] / упорядники: Віктор БЛОХІН, Микола КОРОБОВ. Кропивницький: КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського, 2020. 80 с.
5. Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>
6. Положення про практику здобувачів вищої освіти Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет», Наказ ректора ДВНЗ

«УжНУ» № 388/ 01 -17 від 24.02.2017р. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11775>

7. Товт В. А. Наскрізна програма практик студентів в системі підготовки бакалаврів фізичної культури і спорту. Навч. посібник. / Товт В. А., Маріонда І. І., Сивохоп Е. М., Михайлович С. О. / Ужгород: Видавництво ТОВ «РІК-У», 2019. 157 с. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/25296>

8 Хома Т. В. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до застосування ігрових технологій у початковій школі. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 58. Том 2. 2023. С. 72-75.

9. Хома Т. В. Особливості підготовки майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності. *Педагогічна інноватика: сучасність та перспективи*. Випуск № 3. 2024. С. 86-91.

10. Цікава фізкультура в закладах загальної середньої освіти. Навчально методичний посібник / Качан О.А., Пристинський В.М., Коломоєць Г.А., Онішкевич О.М. Слов'янськ : ДДПУ, 2022. 163 с.

11. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина 1. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2006. 272 с.

Допоміжна література

1. Вознюк Т. Сучасні методичні підходи до проведення уроків фізичної культури з використанням вправ зі спортивних ігор у початковій школі. URL: <https://vspu.net/apfv/index.php/journal/article/view/9/>

2. Кучерявий Р. М. Методи навчання на заняттях фізичної культури. Народна освіта. 2020. Вип. 2. С. 56-61.

3. Посилкіна О. В. Методологія наукових досліджень та інноваційний розвиток: навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, Ю.С. Братішко Х. : НФаУ, 2020. 220 с.

4. Степанченко Н. І. Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах. Дисертація... доктора педагогічних наук. Спец.: 13.00.04 – Теорія і методика професійної освіти. Вінниця: Вінницький державний педагогічний університет ім. М. Коцюбинського, 2017. 629 с.

5. Теорія і методика фізичного виховання в системі підготовки бакалаврів за спеціальністю Середня освіта (Фізична культура): навч. посіб./ укладач В.А. Товт, І.І. Маріонда Ужгород: ТОВ «Бест-прінт», 2022. 225 с.

6. Хома Т. В., Сивохоп Е. Е. Сучасний урок фізичної культури в умовах Концепції Нової української школи. *Педагогічна інноватика: сучасність та перспективи*. № 5. 2024. С.67-71

Інтернет-джерела

1. Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti>
2. Державний стандарт початкової освіти. Постанова Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
3. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 навчальному році. Фізична культура. Методичні рекомендації для вчителів на 2024/25 рік. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/930/93014/Fizkultura_1.pdf
4. Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні. Наказ Міністерства освіти і науки України. URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/86134/
5. Про затвердження Правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту в загальноосвітніх навчальних закладах. Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2010р. № 521. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0651-10#Text>
6. Рекомендації щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. URL: <file:///C:/Users/User/Desktop/ДЕКАНАТ/ВЧЕНА%20РАДА/Наказ%20МОН%20ОЦІНЮВАННЯ%20«Про%20затвердження%20рекомендацій%20щодо%20оцінювання%20результатів%20навчання%20здобувачів%20освіти%20відповідно%20до%20Державного%20стандарту%20базової%20середньої%20освіти%20№%20521%20від%2001.06.2010р.%20№%20521.pdf>